

SLOVENIJA.

List 10.

V petik 4. Velkiserpana

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Krajnskimi volivcem!

Ker se imajo še v enih volitnih okrajih na Krajnskimi poslanci za dunajski državni zbor izbirati, Vam živo priporočimo, može si za poročnike svoje izvoljiti, katerih poštenost in ljubezen do naše slovenske domovine je jasno skazana, in katerih učenost in znajdenost Vam gotovo poročstvo daja, de bodo v državnim zboru s svojo modro besedo kaj izdali in terdno ko zid za to stali, kar bodo za Vas koristniga spoznali, ne pa ko slabo terstje se vsakimu pihleju omajati dali.

Vi imate pravico si izbrati namestnika, kogar si hočete; opomniti Vas pa vendar moramo na nasledne možé, ker ste njih nezganljivo ljubezen do Slovincov in visoka umnost dovolj znani. Ti možji so: g. Matija Dolenc, dohtar pravice, g. Janez Hladnik, doktorand pravice, ki se zdaj oba na Dunaju znajdetaj; ravno tako g. Dr. Matija Sporer, svetovavec deželnega poglavarstva v Ljubljani, in še več družih, ki so jih Vam že „kmetijske in rokodelske novice“ nasvetovale. *Vredništvo.*

Ali je Austria za res zgubljena?

(Konec.)

Mi Slavjani pa še vere na Austrie obstoj izgubili nismo, mi nismo te misli, de smo se že znebili vsih dolžnost do Austrijske države; vemo sicer, de se Austria ravno zdaj v nevarni stopnji znajde; ali terdno je vendar naše zapanje, de jo srečno premaga, ozdravi in močnejši vstane.

Obsojenje Austrie k razpadu, poginu je izviral iz nekterih vzrokov, iz nekterih okolišin, ki so se napak razumele. Pervi je k temu pripomoglo silno terjanje posamesnih dežel po večji samostalnosti, sosebno pa terjanje Slavjanov, de bi se jim prirojene pravice narodnosti priznale in podeljile, dalej po Meterihovi politiki vzbujena in z vso močjo skerbno obdelovana zavist in razdraženost raznih narodnost med seboj, ki je tu in tam clo v očitno sovražstvo prešla. To so resnične dogodbe. Ali namesto spodobno presoditi, pretresti jih, ako so za res krivične, škodljive, in kako bi se jim v okom priti zamoglo, so si eni zmislili delo polajšati, so odrekli stari državi življenje, ves up, de bi se zgoršati zamogla, in so rajši nakanili si novo sozidati, ki tacih težavnost ni kazala (?), in ki se je zraven tudi nar ljubši misli teh osnovavcov držav močno prilegla. Zasljeni! Mislite mar, de je to reč tako lahka, staro pametovanje brez znama pobrisati, vez ki je toliko narodov čez toliko stoletij v radosti in žalosti vezala, z enim pihlejem ko pajčino razpihati; mislite mar, de se bodo mnogoteri zadržki, ki se izpeljavi vaše ideje nasproti stavijo, vклонile, samo de svoje želje razodenete; mislite mar de je delo ložeje, novi zid staviti in izpeljati, ko stariga, vterjeniga primerno popraviti? — Mi pak se pri vprašanju, čigar rešenje čez blagor in gorje toliko milionov odločiti ima in ki je za celo Evropo silno važno, nobeniga predsodka držati nočemo ampak pregledamo mirno in nepristrano reči, kakoršne so, zvediti ali je Austria v resnici zgubljena, brez pomoči.

Na ktere vzroke se naslanjajo tisti, ki nad Austrio obupajo? Velika različnost njenih obstojnih delov. Kdo je še kedaj dvomil, de za-

more iz raznih narodov sestavljena država obstati? iz raznih narodov, ki se zjedinijo v dosego splošnega viksigga namena, zraven kteriga pa vsakteri svoje posebne namene lahko in še ložeje doseže? Ali ni mogoče, de bi narodi, ako s enakimi pravicami in enakorodni eden zraven družiga stojé, in vsak svojo posebnost varno ohrani, v eni rodovini skupej živé in si radovoljno eden družimu pomagajo? Ne le mogoče je, ampak v resnici in v djanju to vidimo. Vidimo Nemce, Lahe, Francoze in Romance, narode, ki se drugač med seboj posebno ne ljubijo, se radovoljno in ponosno pod Švajcarsko zastavo (bandero) zjediniti in terdno se medsebojne vezi držati, desiravno Nemce nova nemška, Lahe laška edinost, Francoze mogočna republika vabi; opazimo v severno-amerikanskih združenih državah pisano mešanino raznih narodnost, in vendar nobena izmed njih nad obstojem svoje združene države obupati noče in ne sme. Pa čemu širiti besedi, ni mar Austria toliko vekov obstala, in zakaj bi zdaj po zadobleni svobodi mogla razpasti! Ali edini pogoj njeniga terdniga zdravja in življenja je: enake pravice vsem narodnostim; zakaj noben narod, ki enkrat sam k sebi pride, se samiga sebe, svojiga poklica in vrednosti zavé, ne bo pod jarem družiga naroda vratu vклонiti in mu podveržen biti hotel. Ravno kakor posebna ali večji ljubezen očeta do eniga iz med svojih otrok drugim v škodo seme razpertij v rodovino verže in ne redko smertno sovražstvo med njenimi udi vname, brez de bi oče od preljubeniga otroka za tega voljo se večji hvaležnosti nadjati mogel, ravno tako se tudi v kaki državi vlada sama sebe podkopuje in podira, ako med svojimi različnimi narodi kake prednosti vpeljuje.

V Austrii se v občno škodo še do zdaj pravilo enakopravnosti vsih narodov nič cenilo ni; narodi so se zbudili, so se sami sebe in svoj namen najdlji ter terjajo toliko silniši in glasnejši prirojene pravice, kolikor več krivic so v dolgi minulosti prestali, nočejo več tlake delati za slavo in svetlobo ptujiga imena, in svoje kervi in primoženja ptujim namenam v dar prinašati. Ali je pa to dokaz, de mora država razpasti? Nikoli, ampak le dokaz napénosti stariga vladanja; dokaz, de morajo prihodniče naše državne razmere na vse drugačne podslombe se opreti, na podlago enakosti in ravnornosti vseh narodov. Naj se dene na stran vso centralizacijo (edino središno oblast), ker se našim primeram ne prilega, naj se podelji vsem narodom njih samostalnost, kolikor to moči in velikosti cele države ne škodva; naj se izbije iz glave misel, ki vse druge ne nemške narode hudo razžali, de je Austria nemška država in de nemška ostati mora, in sovražstvo med austrijskimi narodi, ki ga je brezvestna politika rodila in hranila, se bo zgubilo, vsi se bodo radi pod enim nad vsemi narodnostmi postavljenim banderam zbrali.

Austrijska država pa ni samo mogoča, ampak tudi potrebna. Mi menimo pod besedo „austrijska država“ državo raznih narodnost, naj bodo sedajne meje ali pa druge. V listim delu Evrope, ki ga Austria in Turško pod sabo imata, prebiva mnogo narodov, različnih v kervi, zadržanju, šegah in jeziku in premajhnih, de bi si za-se posebne države za daljši čas ustanoviti zamogli. Sila bo tedej

zjediniła, združila te razne narode, de bi zjedineni te dobičke vživali, ki jih večji država ponudi, in ktere bi vsak sam za-se nikdar doseči ne mogel. Dokler se popolno enakost pravic časti in hrani in noben narod za gospodarskiga šopiriti in obnašati ne počne, ni dvombe, de zamore takšna država se čeversto vterditi, zavoljo medsebojniga gibanja različnih živlev (elementov) v vseh obzirih krasnejši razevesti in vse ude med seboj brez pogleda na narodnost terdno zvezati. In ta misel, ta nada je, ki serca tistih polni, ki Austrio branijo proti nevarnostim, naj pridejo iz izhoda ali zahoda, in kterim so Nemci ime: „černorumenjaki“ izdali!

Hervati in Slavenci na austrijske narode.

Pod tem nadpisom so na svitlo dali na Dunaju hervaško-slavonski poslanci razglas, iz kteriga tukej nasledne stavke podamo:

Mi se poglavitno poganjamo za to, de bi svobodni narod v svobodnim austrijskim cesarstvu bili; ta namen se pravičniga kaže, naj se presodi iz strane prirojene (večne) pravice ali pa iz zgodopisniga ogleda.

Pravica prirojena, to je po razumu našim spoznana, ostane vekomej nar večji pravica, zakaj v razumu (pameti) je podlaga vsaktere pravice.

Ona je vedno ena in taista; tode vsaki čas je v popolnim pomenu zapopasti ni mogel. Do zdaj se je dajala le posamesnimu človeku in še le v narnovejši dobi se je začela raztegovati tudi na cele narode.

Tako ste med evropskimi narodi imenitne besedi: „Svoboda in enakost“ pravi pomen dosegle, in ravno zapopadenje teh besed bode izkazalo, kteri narod je za svobodo godan, in kteri ne. Svoboda in enakost hoče pred vsem, de se te pravice pri vsih narodih spoznajo; zakaj vrednost narodne osebnosti (Persönlichkeit) je enako velika pri vsih narodih. Tisti narodi tedej, ki čez druge gospodovati hočejo, ne razumejo praviga pomena svobode in enakosti, ravno tako, kakor ti ne, kteri pod takim gospodarstvom ostanejo; ne eni ne drugi niso godni in dorašeni za visoko misel svobode in enakosti.

Tako zapopade narod naš pomembo teh velikih besed. To politiko, ki svobodo in enakost vsih narodov spozna, in ki je edina osnovana na prirojeni pravici, brez ktere na svetu dolgiga miru biti ne mora, to politiko narod naš za svojo razglasi. Za to on želi, de bi vsi austrijski narodi, desiravno deli velike in nezrušljive celosti, med seboj popolno svobodo in enake pravice vživali. Samo to pravilo (načelo) zamore porok biti za Austrie mir in obstoj. Ono bode medsebojno (vzajemno) spoštovanje posamesnih narodov, njih bratovsko ljubezen in nasprotno pomoč v vikši meri zagotovila in vkrepila, kot gospodarstvo eniga naroda čez družiga, ktero, če bi ravno tudi še mogoče bilo, vendar ko nenaravno in krivično nasilje le sovražstvo in odpor roditi zamore.

Mi, ktere z našimi slavjanskimi enoplemeniki ko sužno in tiranom pokorno ljudstvo gerditi skušajo, mi se zoperstavimo svečano pred celim svetom takim namenam, ki se ne priležejo vrednosti človeški in duhu našiga časa, zatorej terdno razglasimo, de po nobenim

gospodarstvu ne hlepimo, de smo pa ravno tako tudi pripravljene, se do zadne kaple kervi pred ptujim jarmam in pred nevrednimi nam od Madžarov namenjenimi verigami braniti.

Svoboda, enakost in bratovščina med vsemi narodi ediniga in po tem le velikiga Cesarstva austrijskiga je visoka misel, ki nas vnema in ki, kakor smo prepričani, sama zamore narnovejšim dogodbam v Frankfurtu se primeriti.

Mi želimo resnično na podlagi svobode in enakosti vseh narodov mirno poravnava z svojimi protivniki in mi smo bili prvi, ki smo k obljubljenemu sredništvu zaupno in radovoljni roko podali; ako nam pa napuh in terdovratnost razsodbo z orožjem vsili, bodemo za zastavo svobode in enakosti šli in jo branili, kakor se tolikokrat skušenimu, vojaškemu narodu spodobi — pa naj razloči Bog in sreča junaška!

Kakor človek plemenitiga in stanovitniga serca se rajši smerti izroči, kakor de bi čast svojo oskrnil, ravno tako so narodi, ki so se svoje narodne cene in vrednosti zavedli, pripravljene, rajši poginiti, kakor de bi se njih narodna čast omadežovala. Tako so se vsaki čas deržali tisti narodi, ki so krepko voljo imeli, in so najšli ali rešenje ali pa slavno smert. Tako storiti je tudi naš narod sklenil, ker svojo čast nad vsakim drugim pozemelskim blagam ceni.

Te besede so rečene za žlathniši ljudi, ki svobodo in enakost čez vse cenijo in dobro vedo, de se narodam svoboda po nobenih pogodbah (Traktate) odvzeti ne more, ker svoboda ni zvunaj naroda, temuč se od njega ločiti kar ne da.

To je rečeno tistim ljudem, ki se za svobodne misli (načela, Principien) sedajnosti bojujejo, zakaj zraven njih stoji mogočni duh časa! To je rečeno možem pričijočnosti in prihodnosti! (Sledi dokaz po zgodopisu, de so Hervati od Madžarov neodvisni svobodni narod.)

Odperto pismice vsim Slovencam!

Iz Dunaja 30. Maligaserpana 1848.

Slišali ste, de je bilo v dnevih mesca Sušca, ko so se na Dunaju zavoljo slobodnosti bili počili, nekaj ljudi od vojakov postrčenih. Spomin na te mučence za prostost se je zdaj obudil, ker poslanci iz vsih dežel našiga cesarstva v zboru sedé, de bi ugotovili in vterdili nasledke zadobljene prostosti in perpomogli, de bi žlahtno séme rodoviten sad za vse ljudstva našiga cesarstva obrodilo.

Zato so napravili 28. t. m. v spomin teh rajncih sv. mašo pod milim nébam na planjavi med mestam in predmestjam „Josephsstadt“. Vsi poslanci so bili povabljeni in so združeni iz zberaljša do tabora se podali, v katerim se je sv. maša brala. Naš rojak, gosp. Fuster, je pred mašo pridgoval tako, de je vsak pričijoč v serec ganjen bil, potem je pa opat šotenjskiga samostana v taboru sv. mašo bral. Pri tem duhovnim opravilu se je zbralo veliko ljudstva in tudi okolj 20 tavžent (jezer) narodnih stražnikov. Po dokončanem opravilu je vsa armada narodne straže mimo zbranih poslancov marsirala, in vsak stotnik je veljeval bandero sukati in z prijasnim glasovi so nas po bratovsko pozdravljali. —

S tem obhajanjem smo tedaj tudi mi poslanci v imenu naših domorodcev hrabro obnašanje verlih Dunajčanov poterdili in očitno pokazali, de tudi daljne dežele imajo milo sočutje z premaglavci nekdanje sužnosti. Zopet vam moram povedati, de se ni pri ti priložnosti tudi nar manj nepaka zgodila.

Na dalje Vam oznanim, de je tudi hervaški ban Jelačić na Dunaj prišel, de bi spravo med Madžari in Hervati naredil. Vsi Slavjani so se razveselili in ne utégama so sklenili, mu na večer 18. t. m. svetlobo iz bakljami napraviti. Na velikim dvoru (am Hof) smo se zbirali, in izjedinila se je grozovitna truma Slavjanov, Moravskih vojakov, vojaških predstojnikov in tri stotnije dunajske narodne straže

z veliko muziko. Podala se je velika procesija (obhod) z bakljami po velikih ulicah (Kohlmarkt) v ulice „Kärnthnerthorgasse“, ker Ban stanuje. Muzika je mnoge slavjanske napéve igrala in z vsim glasam smo vpili: „živio, slava!“ Dunajčanske gospe so na mnogih krajih iz okenj cvetlice na nas sipale in z belimi rutami so nam za znamenje prijasnosti povsod na proti vehljali. Gospod Ban je slavni nagovor iz okna svojiga stanovanja izrekel, v katerimu se je nar popred Dunajčanam zahvalil, potem je pa vse Slavjane kakor svoje brate pozdravil in opominjal v sedanjih časih nevarnih prevratov ali prekucij z združeno močjo prèstol miliga Cesarja obdati in doseženo slobodnost zagotoviti. Po dokončanem nagovoru je neki Hervat (Kuretič) v svojim jeziku se zahvalil.

Vidite dragi domorodci, de verli Dunajčanje tudi ptujih jezikov ne zametujejo, de spoznajo, de je le materni jezik živi razglas serčnih občutkov slobodnosti. Tukaj na nemški zemlji spoštujemo naš materni jezik — kako je pa vender britko, de ima on v naši dragi domovini tolikaj protivnikov, — protivnikov, kateri so prvi glas svojiga bitja mili materi v slovenskim jeziku oznanili!

Z žalostjo si spomnim na dneve, v katerih je v Ljubljani slovenski zbor se pričel. Komaj se je nedolžno dete naše domovine rodilo, že je na noge stopilo dosti Herodežov, ki so jeli meče za moritvo Slovenje brusiti. Kakor kužnih stvari, so se ogibali vsih rojakov svojih, kateri so bili slovenskiga duha. Oj nehvaležniki! slovenska zemlja Vam pšenicico za kruh zori, slovenska terta Vam vince rodi, bela Ljubljana na slovenskim tlaku stoji, Vi pa njega pod svojimi nogami podkopujete, de bodete ob kratkim zagromeli v globok prepad pogubljenja! —

29. t. m. je nam v deržavnim zboru gosp. minister Doblhoff list našiga Cesarja bral, kteriga je nam na povabilo ministerstva, nazaj na Dunaj priti, pisal. Cesar pravi v tem listu, de ne mora tako dolgo na Dunaj priditi, dokler ne bo prava varnost za mirno posvetvanje zbora ugotovljena. Vsi smo bili od žalosti prevzeti, ker smo terdno prepričani, de tukaj na Dunaju med tem verlim ljudstvom ni nikakor nobene nevarnosti, nar manj pa za osébo presvitliga Cesarja. Prepričani smo, de okoljšna Cesarjeva njega Veličanstvo plaši, Njemu od nevarnosti pripoveduje zato, de bi sklepi deržavniga zbora zadržani bili, in de bi tako tihotapci zpet v svoje poprejšne zavinke se splazili. Storili smo pismo na Cesarja in dvanaest poslancov ga ponesejo v Inšpruk. V tem pismu tirjamo, de Cesar mora na Dunaj nazaj priditi, de se bo z nami za osrečenje ljudstva posvetoval. Potreba je, de Cesar na svoj sedež pride, ker se bo Njih dozdanji namestnik, gosp. nadvojvoda Joan jutra v Frankfurt podal. Zato smo šli danes k gosp. Nadvojvodu se posloviti.

Sedem poslancov so v zboru odbrali in tudi jez sim bil med njimi. Gosp. Nadvojvoda je v cesarskim poslopji nas prijazno sprejel, dolgo se je z nami pomenkval, in med drugimi rekel: „Gospodje! Vi ste od ljudstva izvoljeni, slavni kamen mogočniga zidanja našiga cesarstva vstaviti, Bog vam daj svoj blagoslov. Ako ravno me dolžnost na ptuje kraje vabi, vender ne bom nikolj nehal — z duham in sercam pri vam se muditi, nikol ne bom nehal biti iskreni Austrijan. Visoka starost mojim životu slabost pripravlja — pa za osrečenje ljudstva sim pripravljen tudi svoje življenje zgubiti. Pomislite, de je le mir in sprava pravi pogoj (Bedingung) osrečenja, in vaš namen naj bo pripomoči, de bo mir vgotovljen, de se sklenijo vse ljudstva našiga cesarstva v nepremagljivi venec edinosti.“ — Potem je vsakimu med nami svojo desno roko podal in ločili smo se z solzami v očeh. —

Ambrož.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Dne 27. Maliserpana se je razdelil celi zbor na 9 odsekov in sicer po srečki (vadlji). Zastonj smo se poganjali mi Čehi in Polaki, dokazati s veliko besedmi nepriležnost takiga vadljanja (losanja) v naših austrijskih okolšinah, kjer so možje tako razločniga izobraženja eden zraven družiga. Teli smo, de bi se zborniki vsake dežele sami razdelili po volitvi in po dobrim prevdarku v 9 oddelkov, tako de bi v vsakim oddelku naše moči koliko je moč enako razdelene bile. Zakaj od vsake reči se bo popred v teh 9 odsekih govorilo, in vsak odsek iz sebe eniga izvoli in ti izvoljeni stopijo v odbor, kateri mora predlog o vsaki reči zdelati in po tem celimu zboru v posvetovanje in odločbo izročiti. To mora vsak spreviditi, koliko je na tem ležeče, de so v vsakim odseku možje, kateri bi pravi ogled ali mnenje (Ansicht) v vsaki posebno nas zadevajoči reči v svojim odseku zagovarjali. To pa ni tel razumeti razglašeni nemški liberalismus in g. Goldmark je očitno terdil, de nemamo pravice eniga za umnišiga od družiga deržati, de je to dušna censura! Bili smo vžugani, ker smo imeli za se samo 135, število pravih Čehov, Moravanov in Polakov na zboru. Ako ravno se Nemci z to zmago bahali bodo, nas vender to tolažiti zamore, de imamo tako močno in vterjeno stran (plat), k kateri še gotovo 30 do 40 ne pričijočih pristeti smemo. Vsak tedej, ki kaj od parlamentarnih bojov vé, lahko vidi, de imamo veliko upanje z svojimi gotovimi 170 hod zbora ravnati. (Národní noviny.)

Deržavni zbor 29. Malis. Pri začetku seje je bojni minister prebral daljnopisno novice, de je austrijska armada med Mantua in Villafranca 25. dan t. m. slavno zmago zoper Korla Alberta zadobila. To je bilo od celiga zbora z velikim veseljem zaslišano: „Slava austrijski armadi“ je zbor z enim glasam zavpil. —

Ni bilo moč do dnevniga reda (Tagesordnung) priti, ker so se iz Inšpruka važne reči zvedile. Minister Doblhoff je namreč oznanil, de je odgovor od Nj. Vel. Cesarja dobil, v katerim Cesar na Dunaj priti obljubi, kakor hitro se bode deržavni zbor svobodno obračati smel. Minister je priložil, de se celo ministerstvo razide, ako se Cesar na Dunaj ne verne; svetva tedej, naj zbor pismo na Cesarja napiše, v katerim se prihod Cesarja na Dunaj za neobhodno potreben izkazati mora, in de naj se to pismo po posebnim odboru iz srede deržavniga zbora v Inšpruk odpravi. Ta predlog je bil edinoglasno prijet in iz celiga živiga pretresanja te reči je bilo viditi, de je to vprašanje sosebno važno in za celo Cesarstvo veliko pomenljivo bilo. Po več lepih govorih, v katerim sta se Stadion in Pillersdorf oestro ustavne samovlade (Monarchie), skrajna leva stran in pa vodji Čehov bolj narodovlade (demokratie) deržali, se je odbor izvoljil, ki ima pismo na Cesarja spisati, in pa poslanci, ki ga bodo Cesarju izročili, in sicer 1 zbornik iz vsakiga gubernija in pa še 2 zbornika naverh iz Tirola. Popoldan se ima zbor sniti za posvetovanje čez pismo (Adresse).

29. dan popoldan je bil načert pisma na Cesarja prebran, ki pa zboru ni dopadel, vender je bilo sklenjeno, ga od stavka do stavka pretresti; ker je pa premalo zbornikov skupej bilo, se je to posvetovanje za drugi dan odločilo. —

V seji 30. Maliserp. je bilo sledeče pismo na Cesarja od zbora prijeto:

Vaše Veličanstvo!

Od Vašiga Veličanstva za vstanovljenje očestva poklicanemu deržavnimu zboru je bila preden se je še praviga dela lotil, po ministerstvu žalostna novica na znanje dana, de V. V. Svoje ali pa kakiga namestnika pričijočnosti na Dunaju za potrebno ne derži, dokler deržavni zbor postav vstanovil ne bode, in de V. V. pred

vsem se prepričati hoče o varnim svobodnim ravnanju deržavniga zbora, ker se V. V. dolžniga derži, svojim ljudstvom ta dokaz očetovske skerbi in ljubezni dati. To izjasnenje izustavniga vladarja v dobi, v kateri so vse oči austrijskih ljudstev z resnim pričakovanjem sem obrnene, mora namestnike Austrie z težavnimi skerbi za srečo, in clo za obstoj Cesarstva napolniti, in oni za sveto dolžnost spoznajo, Vašimu V. svoje prepričanje sporočiti, de se dalej posvečena oseba deržavne glave v sredi (težišu) ustavniga cesarstva, pri deržavnim zboru, na čelu deržavnih opravil pogrešati ne more.

Kakoršni koli naj bodo uzroki, ki so V. V. primorali Dunaj zapustiti; zdaj je čas prišel, ko se vsi interesi deržave in krone v edini potrebi Vašiga prihoda zjedinijo, Vašiga prihoda na tisti kraj, kjer so od V. V. poklicani namestniki ediniga ljudstva novi zid vstavniga austrijskiga Cesarstva stavljati pričeli, na tisti kraj, kjer edini sostavni svetovavci V. V. odgovorni ministri, to stavbo vzdigati pomagajo. To edinost v delanju bodi V. V. tudi poroštvo za njegovo svobodo.

V pričo Austrie, v pričo Nemcov, v pričo Evropo deržavni zbor edinoglasno pové, de se, svest popolne svobode čez osnovo domovine posvetva.

Austrie možje, ktere je zaupanje svobodniga ljudstva sem poslalo, bi za izdajo proti njegovim pravicam deržali, ostati v kraju, kjer bi si svest ne bili popolne svobode v posvetovanju in ravnanju. De se pa deržavni zbor shaja in iz svoje srede odbornike iz vsih deželá k V. V. pošlje z tem namenam, de bi vstavní Cesar slavno začetim delu to svečanost dodal, ktero je ljudstva zvesta misel v osebni njegovi pričijočnosti iskati vajena, to, V. V. je nar gotoviši dokaz, neoverzljivo poroštvo, de je svobodno ravnanje postavedajavniga shoda v slednim pogledu zagotovljeno. Zahvalo za to prireče deržavni zbor sosebno veliki zmernosti, redoljubju in postavnim zadržanju dunajskih prebivavcov, kakor tudi nevtrudljivi vdanosti narodne straže.

Pri tih nargotovejših poroštvih tirjajo narodi austrijski po svojih na Dumaju izbranih namestnikih, za dokaz očetovske skerbniosti in ljubezni, ki ga je V. V. obljubilo, de se V. V. nevtogama v svoje zvesto stolno mesto verne, ker se zdaj enkrat na gotovo izpolnenje tolikokrat storjenih obljub za terdno zanesti zamore, zakaj le po tem, ako se V. V. osebno do sedeža deržavniga zbirališa in v sredo svojih odgovornih ministrov podá, je moč nevarnostim nezaupnosti, zapeljevanja in brezvlade (Anarchie) v okom priti, ki bi kroni in rodovini V. V. perteti vtgnile — le po tem zamore blagoslov, ki ga je očetovsko serce V. V. svojim ljudstvom namenilo, o žarkih miru in svobode čversto dozoreti.

Silno prosimo (zarotimo) Vaše Veličanstvo, ne poslušajte sveta krivih svetovavcov, marveč poslušajte glas, tirjanje svojih zvestih narodov!

Dunaj 31. Maliserp. 1848.

V imenu vstavodajavniga sbirališa
Predsednik

(S podpisi vseh zbornikov).

* Zavoljo odhoda nadvojvoda Joana Cesarjeviga dozdayniga namestnika je ministerstvo ministra za kmetijstvo, obertnost in kupčijo v Inšpruk poslali sklenilo, de se vez z ustavnim vladarjem obderži in vladarske opravila ne zastanejo.

Štajarsko.

Graške novice 2. t. m. pišejo, de je g. baron Jelačić hervaško-slavonski ban v Gradcu na ulicah od velike množice (Nemcov) obdan bil, ki mu je svoje spoštovanje izkazati hotla. V lepim nagovoru jih je g. ban opomnil, se edine svobodne Austrie terdno deržati. V večer so mu Gradčani muziko napravili. Pa ljubljana! —

Hervaska in slavonska dežela.

Hervati, ki so v Čakovcu (Čakathurn) od Madžarov napadeni bili, so nad temi slavno zmago dobili. Vesoljna je jeza na Madžare.

(Narod. nov.)

Česka dežela.

Nad gradam Pražkim se nebo jasni začne; blagi nasledek deržavniga zbora se že kaže. Preiskovavna komisija se bo premenila in sodba bo očitna. Zaperti se spušajo. Orožje pobrano se daja nazaj, štuki in vojaki se pomikvajo stran, imenitni sedaminšestdesetniki (ki so Windischgratza prosili, de bi soldaško gospodarstvo še za naprej v Pragi terpelo), prihajajo na dan, mnogo njih se pobira iz Prage, sosebno Judi, obleke slavjanske in študentovske kapce se zopet pokazujejo. Upati se je tedej, de pridejo zopet boljši časi.

(Národní noviny.)

Ni davno je bil na Danuj poklican po daljnopisnim vkazu Dr. Tašek, glava pražke komisije; mendé ministerstvo samo dočakati ne more, de bi njene dela enkrat na dan prišle.

„Slovanska lipa“ (družtvo) kteri so bili vsi papiri in časopisi iz zbornice od komisije pobrani je imela 25. Malis. zopet po šestnedelnim odlogu prvi shod. — (Wčela.)

Ogerska dežela.

Narovejši novice poterdijo, de so Serbi na nekoliko mestih zopet Madžare potolkli, poslednič pri Velkim Bečkereku; z vjetimi Madžari človeško ravnajo, gorje pa pomadžarjencam serbskim (madžaronam), kteri njim v roke pridejo; brez vsiga vsmilenja jih k smerti obsodijo, ob glavo denejo in glave njih v taborih natikvajo. Dne 19. pret. m. sta bila od glavo djana dva madžarona srbska, ki sta zoper svoj lastni narod se bojevala, blizo Veršeca na široki planjavi vpricho veliko ljudi in narodne straže iz Temišvara; imena nju sta: Koič in Stanimirovič; — to je sicer strašno ali pravično maševanje nad odpadniki, izdajavci svojiga rodu! (Wčela.)

Dalmacia.

Zadar 23. Maliserp. V Dalmaciji prebivajoči Serbi, to je Jugoslavjani iztočne, gerske vere, kterih bo okoli 80,000, želijo in se vse skozi poganjajo za zedinjenje Dalmacie z Hervasko-slavonskim kraljestvom. (A. B. z. W. Z.)

Iz Omoskoga 19. Serpana.

* Glas svobodnosti je tudi turske meje dosegel ino našim pod turskim jarmam zdiha-jočim bratom milo v serce zapel, goreče želje je v njim obudil, tudi enkrat svobodni zrak serkati, kateriga že zdaj ves zapad (Westen) uživa ino se ga veseli. Pa še zmiraj zastoju zdihavajoti reveži ino neusmiljeni Turci namesti debi jim malo od težke butare odvzeli, jih čedalje bolj živinsko derejo ino žulijo. Vse orožje jim odvzamejo, kateriga so pred (kakor naši dalmatinski kmeti) nositi vajeni bili. Čedalje več davkov jim nakladajo, tako p. r. so zdaj nov davk vpeljali, de mora vsaka hiša toliko tolarjov plačati, kolikor duš v nji prebiva. To se takole zgodi. V večer pridejo turški rabeljni razbojnikom ino tolovajam enako napovedati, de se mora jutar ta imenovani davk odrajtati, drugač ima vsak glavo zgubiti, kateri za njo tolarja plačati ne more. Kar je našugano, to se zgodi, prošnje, jokanje je zastoju, ako ni križavcov, pade glava od pleč, ino za te bire voljo se vernejo neredko po 3 krat k eni hiši. Za vsako se tako majhno reč so kristjani nevsmileno po podplatih tepeni, ino kadar so Turci za vzrok tega terpinčenja prašani, odgovoré: „Sami znamo, de čez godino (leto) ne bodemo več to, kar smo do zdaj bili, dakle saj dokler moremo hočemo tem psam kristjanam čutiti dati, de smo še mi gospodarji.“ Meni se včini (zdi), de Turci iz tega vzroka tako delajo, ker se bojijo, debi Serbljani, ki se dan na dan bolje na noge postavljajo, tudi kerščane iz Boznie k sebi ne poklicali, ino tako

živinskimu vladanju Turkov konec dali. — O reve, vi Turci, kako se bodete kesali čez svojo neumno ravnanje! — Schmid.

Lombardsko-beneško kraljestvo.

Novice iz Trebiža 28. Maliserp. so prav vesele. Kakor hitro je maršalov namestnik Thurn v Rivoli pri Peschieri prišel, se je jel maršal Radecky naprej pomikvati. Poglavitno staniše je imel 26. d. v Valeggio. D'Aspre je 25. dan Villafranca in vterjene mesta okoli Roverbello v boju dobil. Mincio reka je od Verone do Mantue svobodna. Korl Albert se naglo odmikva proti Markarii. Ravno se zve iz Verone, de je Thurn terdnjavo Peschiera pod se spravil. (A. B. z. W. Z. 30. pret. m.)

27. pret. m. je bila poslednja bitva pri Volti, v kateri je bil Korl Albert popolnoma premagan, tako, de je od maršal Radecky prosil za primirje (Waffenstillstand). Radecky mu predpisuje za pogoje, de naj Benedke, Peschiera in Osopo Austrianam prepusti in pa za reko Adda se premakne.

(A. Beil. z. W. Z. 31. p. m.)

Ptuje dežele.

Nemci.

Frankobrod na Majnu. G. Šreiner, poprejšni vrednik od „Gratzer Zeitung“ piše Štajercam, de bode nemški narodni zbor narberzej še celo zimo tam sedel. Vprašanje je, kdo bo za-nje plačeval? Mislimo, de tisti, kdor jih je tje poslal; tedej Slovenci že ne!

Narodni zbor je vzel v pretres poznanske razmere; ali se ce namreč celo Poznansko vojvodstvo pri miru pustiti, ali pa nemški deržavi pritakniti, ali pa po sredi raztergati in en kos, kteriga večidel Judje, Slavjanov večna nesreča, pod sabo imajo, k Nemcam vzeti, drugi kos pa Polakam pustiti. Iz besed, ki so se tukej slišale, in iz zadržanja celiga nemškiga zbora je bilo viditi jasno ko beli dan, de je neizrečena slepota Polakov, ako od Nemcov odrešenja pričakujejo!

Tudi v cerkvene reči se vlikva ta narodni zbor; tako je poslanec Gricner nasvetval, naj se nova sredisna oblast z rimskim Papežam porazumi, de se celibat odpravi. Neki drugi se je za Jude potegnil, de naj imajo v celi nemški deželi enake pravice, ko kristjani, in naj se jim nikjer (torej tudi na Slovenskim) ne brani, naseliti se. Enake pravice za Jude! lepa reč, samo ko bi teli Judje tudi enake težave nositi, kakor jih drugi ljudje nosijo. Ali to jim ne diši! Oni bi radi le barantali in posejevali, kristjanam kri pili in to neokrajšano svobodo pričakujejo od nemške nove deržave; zato se tako derejo za narožejši zvezo z Nemci... Ljubi Slovenec, dokler ne bodeš vidil Juda de bode za oralo deržal, strug vodil itd. tako dolgo ga ne zagovarjaj!

* Hanoverske novice povedo, de mislijo kralji Pruski, Hanoveranski, Württembergski in drugi nemški vladarji zjediniti se v brambo svojih vladarskih pravic proti Frankobrodskemu zboru in njegovimu gospodarju.

Velika Britania.

Iz Irske dežele Britancam nevaren punt perti; zatorej je angležki deržavni zbor privoljil, de se postavam za osebno svobodo in varnost, ki se jim „Habeas Corpus-Acte“ imenuje, zazdaj v Irskim veljavnost odvzame. Viši angležki poglavar na Irskim je zavkazal, vse orožje policijskim oblastim izročiti. —

Ravno se zve: Cela južna Irska dežela je na noge vstala. V „Clonmell“ so se strašno bili in angležki vojaki so bili koj premagani. Tudi v „Kilkenny“ je ljudstvo vžugalo.

Rusia.

Kupci, ki iz Polskiga in iz Rosije pridejo, pripovedujejo, de je car Miklavž dal vkaz, prijemati austrijske banknote v celi v njih imenovani ceni. Ako bi meje (granice) za vsakiga odperte bile in kupčija svobodnejši, bi se lahko oddajale v Galiciji in Krakovskim.

V listu iz Petrograda 13. pret. m. se pove sledeča opazka prikoleri: Kadar je tukej kolera se začela, je bil zrak tako premenjen, de ni nobena elektriška masina isker dajala, in magnet (kalamita) ki je popred 12 liber potegnil, je takrat komej 4 k sebi vlekkel.

Nepolitiški del.

Slovenska deklica.

(Po ilirskim napevu: *Hirka*.)

Sim slovenska deklica,
Minka mi je ime,
Sim obraza bistriga,
Hrabro imam srcé.
Ljubi moj je čverst vojak,
Lep slovenski je junak,
Ljubi moj je Slave sin,
Krepki sin planin.

Mati me slovenska je
Nježno dojila,
V sladkim domoljubju me
Je odgojila.
„Bog vas živi večni čas!“
Pela zmiraj bom na glas:
„Bog vas živi, mamica,
„Verla Slovenka!“

Kadar se možila bom
Z tabo, moj junak!
Mora strašnih topov grom
Trestli zemlje tlak.
In na grada razvalin'
Te objamem, sin planin!
Dam ti roko, ljub' junak,
Hrabri korenjak.

Sim rodú slovenskiga,
Kaj je „slava“, znam;
V srcu mi do „slavniga“
Divji snuje plam. —
Sinček moj pa mora bit'
Naroda, svobode škit,
Mora Slave bit' vojsak,
Serčni korenjak.

Kadar pride boja dan,
Venc mu pledla bom,
In če pade bojnih ran —
Padel je za dom.
Potlej grob bom venčala,
O junaku vriskala,
Padel v bran je naroda —
Srečna Slovenka!!

Jerisa.

Kratki pregled evropejskih narodov.

Rod človeški ali človeštvo se deli v jezikoslovnim ogledu na štiri plemena in sicer na: indo-evropejsko, semitsko, severno in činsko plemo (pokolenje).

Pleme indo-evropejsko je na celi zemlji nar imenitniši in gospodarsko plemo bodi si v obziru na vero, zlasti kristjansko, ali pa glede na omikanost in razsvetljenje, zlasti novo evropejsko.

Izvir in začetek njegov, skriti v nedosežni tmini starodavnosti, se navadno išče v sredni Aziji na veliki višavi himalajski, kjer je že pred obcnim ali noetovim potopom razširjeno bilo.

Pleme indo-evropejsko je na celim sveti nar močnejše, zakaj v njim se šteje še čez 360 milijonov ljudi, in ono se razpolaga po Evropi, Aziji in imenitnim kosu Amerike.

I. O narodih Slavjanskih.

Slavjani so narod plemena indo-evropejskiga, in tedej nar bližje v zlahti ali v rodu pred vsem drugimi Litvanam, za njimi Grekam in Latincam, Celtam ali Galam in Nemcam, zadnič Indam in drugim Aziatam, kateri so si vsi z deli svojimi, z vero in omikanosti gledé na umetnosti in znanosti nar večji slavo in nar stanovitiši ime v knjigi ljudskiga (človeškiga) življenja zadobili.

Slavjani so prebivavci prestari Evrope, od nepametvanih časov tukej z drugimi srodnimi plemeni, takorekoč med njimi naseljeni, kamor so iz Azie že precej časa pred Kristusovim rojstvom prišli.

Predniki Slavjanov, naseljujči se v takih deželah, iz katerih so se drugi narodi drugam pobirali, so bili zajeli v Evrope tisti nezmerni prostor zemlje, kateri leži med morjem baltiskim (slavjanskim) in sinjem ali jadranskim (adriatskim), med gorami tatranskimi (Karpate), reko Donave, zgorno Volgo in konci Finov za mestam Novogorodam.

Nekdajno in občno (splošno) ime Slavjanov pri ptujcih je bilo Vendi ali Vindi (kakor bi rekel Indi); domače pa Spori ali Serbi, Lehi ali Polaki, Čehi, Rusi, Hervati, Slovenci i. t. d.

Ime Slovan ali Slavjan pride po misli učeni od slova t. j. besede, [s katero so se eden družiga razumeli, kakor Nemeč od nemiga (mutastiga), t. j. takiga niso Slavjani razumeli], ali pa od stare boginje Slave, katero so predniki naši častili, in ktera se še dan

današni v nekterih narodnih pesmah v spomin jemle in čisla; ali pa tudi od slavni (imenitni), ker so si predniki naši slavo zadobili; Slavak in Slovak, Slavjan (po hervaško, rusko in polsko) in Slovan (po česko) je enako, ravno tako Slovenec ali Slovinec. (O tem je pisal J. P. Šafarik: „Starožitnosti Slovanske“ in Jan Kollár: „Slava bohyně.“)

Slavjani so narod narvečiga števila v Evropi, zakaj vseh se šteje okoli 80 milijonov, malo de ne deseti del celiga človeškiga rodu. Imajo pod seboj polovico Evrope in kos Azie.

Slavjani imajo v zgodopisju človeštva visoko mesto. Od nekdaš so slisali (spadali) k tisti versto narodov, ki stanovitne prebivališa imajo, različni od Kočovnikov ali pastirskih ljudstev in so prišli do take stopnje omikanosti, kakoršna nepokvareni narodi po prirojeni (naravni) poti v dolgim prehodu časa sami od sebe doseči zamorejo.

Prirojeno naravo Slavjanov hvalijo sami sovražniki njihovi, po katerih spričbah so bile prostota brez hudobije in zvijačnosti, odkritoserčnost in občutljivost poglavitne znamenja njih zadržanja. Ta duh je prešnil tudi sve njih zakone in pravice, vero, življenja način in vse šege in navade.

Domače življenje Slavjanov izkazovalo se je z mnogimi tihimi krepostmi ali čednostmi (Tugend, cnost po česko): oni so bili delavni, trudoljubni in neprevzetni, krotki in pobožni ljudje in so ljubili nedolžne družbinske veselice.

Pri Slavjanih je bil najpoglavitiši način preživljenja poljedelstvo in gospodarstvo (kmetija), ko pervinski in narviksi njih element (živel), iz kteriga so se še le vsi drugi razsnovali; vse je pri njih kazalo na to opravilo, vse mu je primerjeno bilo.

Slavjani so si zidali hiše, v katerih so stanovali. Način njih zidanja ali stavbe je bil kmetijskimu življenju kar priležen; hiše so bile precej ena od druge postavljene, tako de je vsaka rodovina v sredi svojih njiv ali zemljiš prebivala.

Desiravno Slavjani pri svojih poslopih niso imeli ne ključavnic ne zapahov, vendar pri njih tatvine in ropa ni bilo, kakor to sami nemski pisatelji spričujejo.

Zvunaj kmetijstva so se Slavjani pečali tudi z obertnostjo in rokodelstvom; sosebno pa so bili dobri tesarji, kovači in zidarji ter so v delanja ladij ali brodov, in rudništvu nevsakdajno ročnost dosegli; za to so jih ne le Avari, ampak clo Greki pri delanju ladij radi vpotrebovali, in v tem so tudi Rimljane prekosili. Mnogo narodov se je tako kaj od Slavjanov naučilo p. r. Greki, Rimljani, Avari, Madžari in Nemci.

Zraven oranja, čebeloreje, pastirstva in lova, s katerim so se Slavjani v miru pečali, so kazali oni povsod nagnenje k terztvu in kupčiji, kakor se je že v narštarsim času veliki del kupčije med Azio in zahodno Eropo sosebno v slavjanskih rokah znajšel.

Sosebno kupčija z jantaram (Bernstein) je bil iz početka le v roki Slavjanov; ravno tako so prepeljevali kože, žito, med, vosk, izdelka lesa i. t. d., nasproti so jemali v zameno zlato, srebro, svilo, orožje i. t. d. To se je godilo večdel po južnim in severnim morji slavjanskim (jadranskim in baltiskim), po Donavi, Dnjepru in Berezini, po Labi (Elbe) in Visli (Weichsel) in drugih rekah.

Nasledik terztva je bil pri Slavjanih sosebno ta, de so vstale med njimi v lepim številu kupčijske mesta, ki so od starodavnih časov mnogo ljudstva, cvetečo obertnost in dokaj bogatstva imele. Te mesta so pa bile po lastnosti ravne in z gojzdi obrašene zemlje večidel iz lesa storjene.

Mesta slavne bodi si zavoljo kupčije in bogatije, bodi si zavoljo vere in mogočnih hramov (vež) in drugih imenitnih poslopij so bile naslednje: Orekunda (Arkona), Vineta, Volin, Retra, Stargrad, Děvin, Solun, Srém, Beligrad, Novgorod, Kijev, Moskva i. t. d.

Oskerbovanje starcov, bolnih in vbogih je bila prva dolžnost in občna čednost Slavjanov; in za to se v njih deželah ni vidilo ne beračev ne potepuhov, kakor se še današniga dne nobeden ne najde v Černigori in na Serbskim, v slavjanskih od ptujšine še ne navdanih deželah.

Nenavadno njih prijaznost in postrežljivost do ptujih (prišlcev) in gostov, izvirajočo iz prirojene dobrotljivosti slavjanskiga ljudstva in zlahnosti serca sami njih sovražniki močno povišujejo, in pripovedujejo, de so veliko skerb imeli, jih prehraniti in iz mesta do mesta, kamorkoli so se namenili, jih prevozovati; kakor

se še zmiram v gerško-slavjanskih deželah p. r. v Bulgarih godi.

Stari Slavjani so imeli aidovsko (poganško) vero, so pa vendar častili ediniga narviksiga Boga, stvarnika nebes in zemlje, zraven kteriga so tudi drugim manjšim bogovam, ko posrednikam med seboj in unim narviksim, darove (žertve) prinašali, obstoječe v živini, ovcah in drugih živalih in plodih zemeljskih. Ravno tako so imeli vero na nevmerjočnost duše in na prihodno plačilo za dobre in hudobne dela po smerti.

Narpoglavitiši njih bogovi so bili: Perun ali Pirom, gospodar čez grom in blisk; Svatovit ali Svantovid, Sventovit, bog svitlobe in solnca; Prove ali Prono, bog pravice; Radegast ali Rodhost, bog vojske in gostoljubnosti; Belbog in Černobog, eden vir vsega dobriga drugi vsega zlega.

Narimenitiši boginje slavjanske so pa bile sledeče: Ziva, boginja hrane, vertov in poljnih plodov; Lada, boginja ljubezni in zakona; Morana, boginja smerti; Slava, boginja ognja, bleska in slave, od ktere bi po mislih nekterih ime Slavi ali Slavjani priti vtegnilo.

(Dalje sledi.)

S m e s .

Izpraševanje grofa Buquoi: Kakor se tu in tam šepa, bi se bil grof Buquoi v naslednih rečeh že ovadil:

1) Nisam nikogar nesrečniga storil; 2) nisem nobenim ničesar vzeli; 3) nisem nikogar vmoril; 4) nisem nič zapalil; 5) jaz te komisije za postavno ne spoznam. —

* Nemci se pripravajo za nar pripravniši stolno mesto za vladarja. Lipsko pravi, de je narpriležniši, Regensburg tudi, Augsburg ne drugači, Norimberg si tega ne da vzeti, de je pripravniši, pa Bamberk? — Bamberk — je k temu kakor vstvarjen! Tode Frankobrod tudi ne molči. —

* Iz Jene se je poslala do narodniga zbora v Frankobrod prošnja, de bi se osnovala občna nemška svobodna akademija znanstev.

* Neki narodni stražnik, ki je še novine bil, bi se bil imel pri vaji na levi opeti zasukati ali obrniti. „Gospod desetnik, to ne gre!“ je rekel desetniku, kateri je ko bivši vojak razzaljen ga poprašal: „Zakaj de ne?“ „Zato — zato, ker sem levo opetico zgubil.“

* V Berlinskih nepokojih mesca Sušca je stal neki mestjan, dober strelec poleg svojiga kuma krojača ali žnidarja, ter je navadno le na oficirje (dostojnike) meril. Ravno se je bližal trop in strelec je jel kazati na zastavnika: „Glej, ta mora pasti, tega si zdaj vzamem.“

„Za božjo voljo, le tega ne!“ zavpije krojač, „meri rajši na družiga, ta mi je 80 tolerjev dolžan.“ (Včela.)

V českich „Narodnih novinah“ izročil gosp. fajmošter, Joan Vilimek, občinstvu sledeče razodenje nekiga človeka, kateri svoje besede z prisego poterditi hoče:

Na binkušni terek sem prišel z transportam v Prago, kjer sem v kralodvorskih kasarnah stanovalse dobil. Okoli 10. ure dopoldne je bil tje pripeljan od nekiga oficirja mlad, ko kri in mleko lep človek. Komej so ga pričjoči kakor se je zdelo pijani, vojaki zagledali, so zagnali krič in šunder: „To je dunajski študent! Eni so vpili: „Dajte mu! To je dunajski študent!“ Drugi pa: „Prebodite ga!“ in še drugi so ga začeli s pestmi biti in z sabljami pikati.

Oficir se je temu sirovimu obnašanju stavil; ker pa nič opraviti ni mogel, jo je stran potegnul. Mladenec ves kervav, se je opotekal in je sključenimi rokami za vsmilenje prosil. Ali zastonj; marveč je eden iz vojakov priskočil, ter mu je sabljo ali bajonet (bodak) — to nevem — globoko do očesa zagnal. Groza me je popadla, de sem koj kasarno popustil. Ali je vmerl ta vbogi človek ali ne, nevem. —

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnji	
	29. Maliserpana		24. Maliserpana	
	gold.	kr.	gold.	kr.
Srednja cena 1 mernik.				
Pšenice domače	1	57	2	5
» bannaške	2	10	2	12
Turšice	1	15	1	18
Sorčice	—	—	1	40
Réži	1	28	1	27
Ječmena	1	6	—	—
Prosa	1	42	1	37
Ajde	1	36	1	28
Ovsa	—	52	—	52